

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO ĐỂ BAO TRÙM HƠN

innovation for better inclusion

**Nhận diện người khuyết tật trong cộng đồng
& Mô hình kinh doanh bao trùm sáng tạo**

8PM. Thứ 6 18.10.2024

Cộng đồng không rào cản: Cơ hội bình đẳng cho mọi người

---

*Trình bày: Nguyễn Hồng Giang
Hội Người khuyết tật thành phố Hà Nội*

Nội dung

---

1. Khái niệm chung.
2. Các dạng khuyết tật cơ bản.
3. Nhận diện các dấu hiệu của người khuyết tật (NKT) và sự cần thiết.
4. Cách hỗ trợ NKT hiệu quả.
5. Những hiểu lầm về người khuyết tật.

1. Khái niệm chung

Người khuyết tật là người bị khiếm khuyết một hoặc nhiều bộ phận cơ thể hoặc bị suy giảm chức năng được biểu hiện dưới dạng tật khiến cho lao động, sinh hoạt, học tập gặp khó khăn.

(Theo Luật Người khuyết tật 2010 và có hiệu lực từ 01/01/2011)

2. Các dạng khuyết tật cơ bản

Tại Điều 2 Nghị định số 28/2012/NĐ-CP về việc “Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Người khuyết tật”

1. **Khuyết tật vận động** là tình trạng giảm hoặc mất chức năng cử động đầu, cổ, chân, tay, thân mình dẫn đến hạn chế trong vận động, di chuyển.

2. **Khuyết tật nghe, nói** là tình trạng giảm hoặc mất chức năng nghe, nói hoặc cả nghe và nói, phát âm thành tiếng và câu rõ ràng dẫn đến hạn chế trong giao tiếp, trao đổi thông tin bằng lời nói.

2. Các dạng khuyết tật cơ bản (tiếp)

3. **Khuyết tật nhìn** là tình trạng giảm hoặc mất khả năng nhìn và cảm nhận ánh sáng, màu sắc, hình ảnh, sự vật trong điều kiện ánh sáng và môi trường bình thường.

4. **Khuyết tật thần kinh, tâm thần** là tình trạng rối loạn tri giác, trí nhớ, cảm xúc, kiểm soát hành vi, suy nghĩ và có biểu hiện với những lời nói, hành động bất thường.

2. Các dạng khuyết tật cơ bản (hết)

5. **Khuyết tật trí tuệ** là tình trạng giảm hoặc mất khả năng nhận thức, tư duy biểu hiện bằng việc chậm hoặc không thể suy nghĩ, phân tích về sự vật, hiện tượng, giải quyết sự việc.

6. **Khuyết tật khác** là tình trạng giảm hoặc mất những chức năng cơ thể khiến cho hoạt động lao động, sinh hoạt, học tập gặp khó khăn mà không thuộc các trường hợp được quy định tại các Khoản 1, 2, 3, 4 và 5 Điều này.

3. Nhận diện các dấu hiệu của người khuyết tật (NKT) và sự cần thiết

---

Nhận diện các dấu hiệu của NKT:

- **Biểu hiện về thể chất:** Khó khăn trong việc di chuyển, sử dụng xe lăn, chân tay giả hoặc các thiết bị hỗ trợ khác.
- **Biểu hiện về giác quan:** Sử dụng thiết bị trợ thính, gậy trắng, ngôn ngữ ký hiệu, có người dẫn đường, hoặc chữ nổi Braille.
- **Biểu hiện về hành vi và giao tiếp:** Khó khăn trong giao tiếp, hạn chế tương tác xã hội hoặc các phản ứng chậm/ khó khăn trong quá trình học tập, giao tiếp.

3. Nhận diện các dấu hiệu của người khuyết tật (NKT) và sự cần thiết (hết)

Tầm quan trọng của việc nhận diện đúng NKT để:

- **Tránh phân biệt đối xử:** Nhận diện đúng giúp tránh các định kiến và kỳ thị. Người khuyết tật không cần sự thương hại, mà cần sự hỗ trợ đúng mức để hòa nhập vào cộng đồng.
- **Hỗ trợ phù hợp:** Nhận diện người khuyết tật giúp cung cấp các dịch vụ hỗ trợ phù hợp, bao gồm công nghệ hỗ trợ, giáo dục đặc biệt, và các chính sách xã hội liên quan.
- **Tạo cơ hội cho họ thể hiện khả năng:** Nhiều người khuyết tật có tiềm năng và khả năng vượt trội trong các lĩnh vực khi được tạo điều kiện phù hợp.

4. Cách hỗ trợ NKT hiệu quả

4.1. Sử dụng ngôn ngữ khi giao tiếp với NKT

NÊN DÙNG: các từ ngữ mang tính tôn trọng, nhấn mạnh vào con người thay vì dạng khuyết tật; nhấn mạnh vào sự đa dạng, khả năng của con người; vào nhu cầu hỗ trợ của họ; tình trạng sức khỏe (tâm thần...); thể hiện sự chấp nhận và khuyết tật là một phần của sự đa dạng.

KHÔNG NÊN DÙNG: các từ ngữ mang hàm ý tiêu cực, thể hiện việc khuyết tật là một căn bệnh cần được chữa khỏi (dùng từ mang tính chất bị động); mang tính chất kỳ thị

Người khiếm thị, khuyết tật nhìn, khó khăn về nhìn	Đui, chột
Người khiếm thính, khó khăn về nghe/nói, Điếc	Câm
Người sinh ra đã có khuyết tật	Dị tật bẩm sinh, dị dạng
Người có khuyết tật từ lúc mới sinh	
Người khuyết tật	Người tàn tật; người đáng thương
Người không khuyết tật	Người bình thường
Người có hội chứng Down	Người bị bệnh Down
Người có hội chứng tự kỷ	Người bị tự kỷ
Người khuyết tật vận động	Què, cụt, thọt
Người khuyết tật trí tuệ	Ngu, đần, thiếu năng trí tuệ

4.2. Tạo môi trường thân thiện và hòa nhập

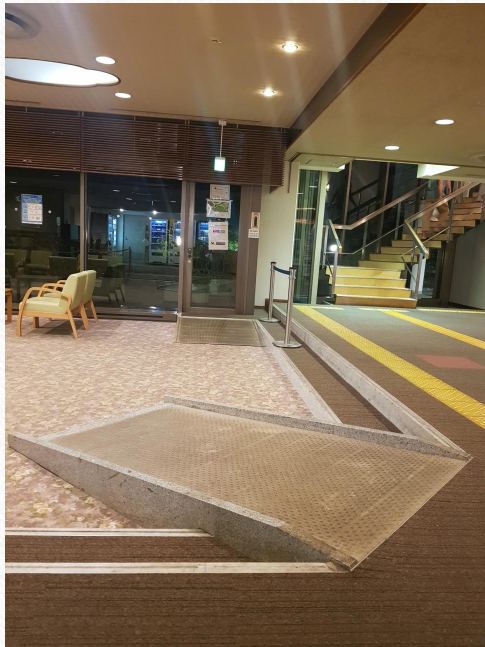

Thiết kế không gian công cộng, trường học, cơ sở làm việc có lối đi, thang máy, hoặc thiết bị hỗ trợ phù hợp cho người khuyết tật.

- Theo Công ước của Liên hợp quốc về Quyền của NKT (UNCRPD): **Thiết kế phổ quát/ thiết kế cho mọi người (Universal Design)** là: là việc thiết kế các sản phẩm, môi trường, chương trình và dịch vụ để tất cả mọi người có thể sử dụng ở phạm vi lớn nhất có thể được, mà không cần phải sửa đổi hay có thiết kế đặc biệt. “Thiết kế phổ quát” sẽ không loại trừ những thiết bị hỗ trợ dành cho những nhóm người khuyết tật cụ thể khi họ cần có những thiết bị này.

4.2. Tạo môi trường thân thiện và hòa nhập (tiếp)

Thiết kế phổ quát:

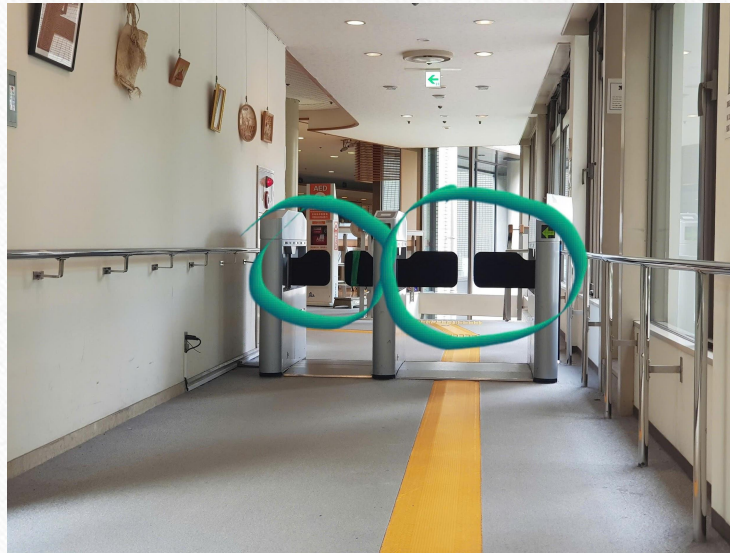
4.2. Tạo môi trường thân thiện và hòa nhập (tiếp)

- Theo Công ước của Liên hợp quốc về Quyền của NKT (UNCRPD): **Điều chỉnh hợp lý (Reasonable Accommodation)** là sự sửa đổi, điều chỉnh cần thiết và thích hợp mà không áp đặt một gánh nặng thiếu cân đối hay phi lý nào, ở nơi cần thiết trong trường hợp cụ thể, để đảm bảo người khuyết tật hưởng thụ hay thực thi, trên cơ sở bình đẳng với những người khác, tất cả quyền con người và sự tự do cơ bản.

4.2. Tạo môi trường thân thiện và hòa nhập (hết)

Điều chỉnh hợp lý:

4.3. Cách hỗ trợ NKT hiệu quả (hết)

- **Thay đổi nhận thức cộng đồng:** Nâng cao nhận thức của cộng đồng về khả năng của người khuyết tật, giảm kỳ thị và định kiến thông qua các sự kiện, các hội thảo, tập huấn....
- **Khuyến khích tự chủ:** Hỗ trợ người khuyết tật trở nên độc lập, tự quản lý cuộc sống của họ, thông qua việc tạo điều kiện cho họ tham gia các chương trình về giáo dục, việc làm, thể thao...

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật

1. Người khuyết tật không thể làm việc hoặc học tập hiệu quả?

- **Hiểu lầm:** Nhiều người tin rằng người khuyết tật không thể học tập và làm việc như người không khuyết tật.
- **Sự thật:** Điều này không đúng. Người khuyết tật có thể học tập và làm việc hiệu quả như người khác nếu được cung cấp các điều kiện và hỗ trợ phù hợp. Rất nhiều người khuyết tật đã thành công trong các lĩnh vực khác nhau như nghệ thuật, khoa học, kinh doanh và thể thao. Ví dụ, thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký.

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật (tiếp)

2. Tất cả người khuyết tật cần sự giúp đỡ liên tục?

- **Hiểu lầm:** Có quan điểm cho rằng người khuyết tật luôn cần sự giúp đỡ của người khác để thực hiện các hoạt động hàng ngày.
- **Sự thật:** Không phải tất cả người khuyết tật đều cần sự giúp đỡ. Nhiều người đã học cách sống tự lập và chỉ cần sự hỗ trợ nhỏ hoặc không cần hỗ trợ gì cả. Công nghệ và thiết bị hỗ trợ hiện đại đã giúp họ thực hiện được rất nhiều công việc hàng ngày một cách tự chủ.

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật (tiếp)

3. Người khuyết tật là "đáng thương" và luôn buồn bã?

- **Hiểu lầm:** Một số người cho rằng cuộc sống của người khuyết tật luôn tràn ngập đau khổ và họ cần sự thương hại.
- **Sự thật:** Cuộc sống của người khuyết tật không phải lúc nào cũng buồn bã hay đáng thương. Họ cũng có những niềm vui, ước mơ và thành công riêng. Điều quan trọng không phải là thương hại mà là tôn trọng và hỗ trợ họ khi cần. Người khuyết tật cũng mong muốn được đối xử như những thành viên bình thường của xã hội.

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật (tiếp)

4. Người khuyết tật không thể tham gia các hoạt động thể thao hoặc giải trí?

- **Hiểu lầm:** Nhiều người cho rằng người khuyết tật không thể tham gia các hoạt động thể thao hoặc giải trí do hạn chế về thể chất.
- **Sự thật:** Có rất nhiều môn thể thao và hoạt động giải trí được thiết kế riêng cho người khuyết tật. Thậm chí có các sự kiện thể thao quốc tế như Paralympics, nơi các vận động viên khuyết tật tranh tài và thể hiện sức mạnh thể chất đáng kinh ngạc. Ngoài ra, nhiều người khuyết tật còn tham gia các môn thể thao khác với sự hỗ trợ từ thiết bị đặc biệt.

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật (tiếp)

---

5. Người khuyết tật không thể có một mối quan hệ tình cảm hoặc gia đình?

- **Hiểu lầm:** Nhiều người cho rằng người khuyết tật khó có thể xây dựng mối quan hệ tình cảm hoặc gia đình hạnh phúc.
- **Sự thật:** Người khuyết tật hoàn toàn có thể có các mối quan hệ tình cảm và xây dựng gia đình. Họ cũng có những nhu cầu tình cảm, tình yêu và mong muốn gắn kết như bất kỳ ai khác. Khuyết tật không phải là rào cản cho tình yêu hay hạnh phúc gia đình.

5. Những hiểu lầm về người khuyết tật (tiếp)

---

6. Khuyết tật là "bệnh" và có thể chữa khỏi?

- **Hiểu lầm:** Một số người nghĩ rằng khuyết tật là một bệnh và có thể chữa khỏi nếu có phương pháp điều trị đúng.
- **Sự thật:** Khuyết tật không phải là một bệnh, mà là một trạng thái sức khỏe. Nhiều loại khuyết tật là vĩnh viễn và không thể "chữa khỏi", nhưng người khuyết tật có thể học cách thích nghi và sống cuộc sống bình thường, thoải mái nếu được hỗ trợ đúng mức.

Việc hiểu rõ hơn về những thực tế này giúp chúng ta phá bỏ các định kiến và tạo ra một xã hội hòa nhập, nơi người khuyết tật có thể sống và có thể khẳng định được mình như những cá nhân khác.

Trân trọng cảm ơn!